

UPRAVLJANJE IN VODENJE JAVNO-ZDRAVSTVENE PRAKSE

Sistem zdravstvenega varstva in organizacija
zdravstvene dejavnosti

doc. dr. Branko Gabrovec

KAKO BI OPREDELILI JAVNO ZDRAVSTVO?

Javno zdravstvo je zdravstvena dejavnost, ki jo izvajamo z javnimi finančnimi viri in je zato zagotovljen vpliv javnosti na izpolnjevanje javnega interesa v zvezi z izboljšanjem zdravja prebivalstva.

KAKO BI OPREDELILI JAVNO ZDRAVJE?

KAKO BI OPREDELILI DRUŽBENO ZDRAVJE?

Javno zdravje (družbeno zdravje) je znanost in umetnost kako z organiziranimi ukrepi družbe preprečevati bolezni, podaljševati življenja in izboljšati zdravje vseh prebivalcev.

Veliki dosežki javnega zdravja v 20. stoletju

- Cepljenja,
- nadzor nad nalezljivimi boleznimi,
- skrb za zdravje mater in otrok,
- bolj varna in zdrava hrana,
- zmanjševanje kariesa z dodajanjem fluora,
- načrtovanje družine,
- varnejša delovna mesta,
- varnejša vožnja z vozili,
- prepoznanje škodljivosti kajenja,
- zmanjšanje umrljivosti za SŽB.

KAJ JE NAMEN SISTEMA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA?

- Varovanje zdravja prebivalcev.
- Je sistem družbenih, skupinskih in osebnih aktivnosti, ukrepov in storitev za krepitev zdravja, preprečevanje bolezni, zgodnje odkrivanje bolezni, njeno pravočasno zdravljenje ter nego in rehabilitacijo zbolelih in poškodovanih.

ZDRAVSTVENO VARSTVO

ORGANIZACIJA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA (ZV)

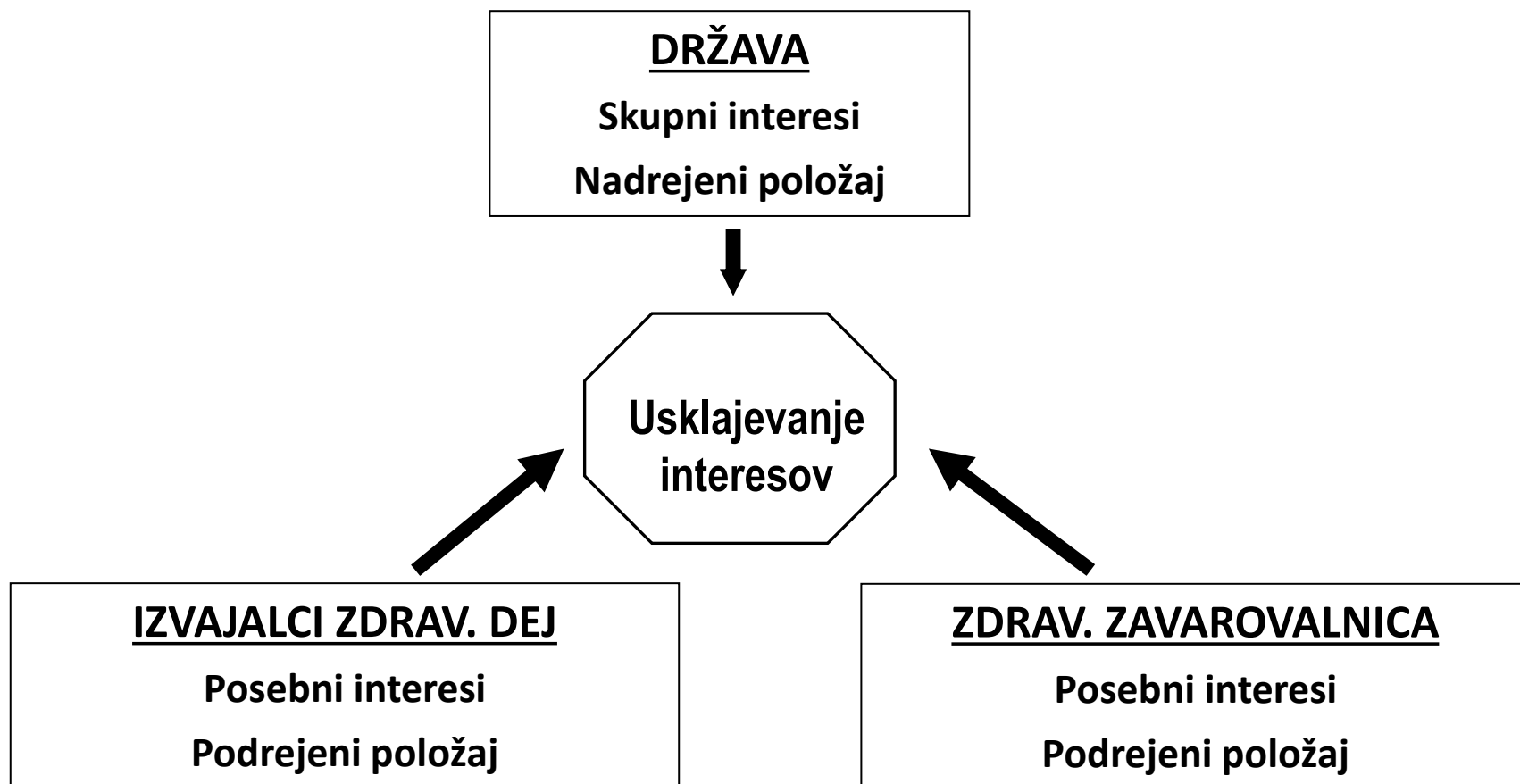
- Sistem zdravstvenega varstva
- Organizacija zdravstvene dejavnosti
- Vrste zdravstvenega zavarovanja
- Zdravstveno zavarovanje v Sloveniji

ORGANIZACIJA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA (ZV)

Sistem zdravstvenega varstva zagotavlja:

- enakomerno in pravično dostopnost do učinkovite, kakovostne in varne zdravstvene obravnave prebivalcem.

SISTEM ZDRAVSTVENEGA VARSTVA - UDELEŽENCI V UPRAVLJANJU

SISTEM ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

DRŽAVA:

- Interesi in cilji:
 - zadovoljivo delovanje SZV,
 - pravična porazdelitev ekonomskih bremen.

UPRAVLJANJE SISTEMA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA 1/7

PRISTOJNOSTI DRŽAVE:

1. določanje zdravstvene politike,
2. zagotavljanje zakonskih podlag,
3. določanje finančnega okvira javnih sredstev,
4. mediacija v primeru nesoglasja med ključnimi partnerji,
5. nadzor.

UPRAVLJANJE SISTEMA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA – pristojnost države 2/7

Določanje zdravstvene politike - Dolgoročni strateški dokumenti:

1. Plan zdravstva do leta 2000 (NI BIL SPREJET),
2. Nacionalni plan varovanja zdravja prebivalstva do leta 2004 (sprejet 2000),
3. Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2008-2013 »Zadovoljni uporabniki in izvajalci zdravstvenih storitev«,
4. Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016-2025 » Skupaj za družbo zdravja«.

UPRAVLJANJE SISTEMA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA – pristojnost države 3/7

Zagotavljanje zakonskih podlag:

- Zakon o zdravstveni dejavnosti,
- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju,
- Zakon o lekarniški dejavnosti,
- Zakon o pacientovih pravicah,
- Zakon o zdravniški službi,
- Kolektivne pogodbe za zaposlene v zdravstvu.

UPRAVLJANJE SISTEMA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA – pristojnost države 4/7

Določanje finančnega okvira javnih sredstev:

- opredelitev največjega dovoljene deleža financiranja zdravstvene dejavnosti preko javnih virov (sprejem vsako leto Državni zbor)

UPRAVLJANJE SISTEMA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA – pristojnost države 5/7

Mediacija v primeru nesoglasja med ključnimi partnerji

- izvajalci zdravstvene dejavnosti in ZZZS

UPRAVLJANJE SISTEMA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA – pristojnost države 6/7

Nadzor:

- finančni,
- strokovni (redni in izredni)
- upravni,
- inšpekcijski (delovna, davčna, zdravstvena, okoljska, požarna, gradbena....inšpekcija).
- dodatni nadzor ZZZS.

UPRAVLJANJE SISTEMA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA – pristojnost države 7/7

DODATNA PRISTOJNOSTI DRŽAVE:

- Odgovornost za delovanje ustanov, ki so v lasti države:
 - Bolnišnice,
 - javno zdravje: NIJZ in NLZOH.

ORGANIZACIJA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

- Sistem zdravstvenega varstva
- Organizacija zdravstvene dejavnosti
- Vrste zdravstvenega zavarovanja
- Zdravstveno zavarovanje v Sloveniji

ORGANIZACIJA ZDRAVSTVENE DEJAVNOSTI

RAVNI ZDRAVSTVENE DEJAVNOSTI:

- Osnovna ali primarna raven
- Sekundarna raven
- Terciarna raven

ORGANIZACIJA ZDRAVSTVENE DEJAVNOSTI

VSEBINA ZD NA PRIMARNI RAVNI

- Načelo dostopnosti na primarni ravni: hitra in neposredna dostopnost brez napotnice
- Izjema od tega pravila: psihiatrična dejavnost - dostopna brez napotnice, vendar ne sodi na primarno raven

ORGANIZACIJA ZDRAVSTVENE DEJAVNOSTI

IZVAJALCI ZD NA PRIMARNI RAVNI

- Zaposleni v okviru zdravstvenih domov (60 ZD v Sloveniji)
- Zasebni zdravstveni delavci (zdravniki, zobozdravniki, farmacevti, fizioterapevti)
- Zasebni zdravstveni zavodi in posamezniki, ki niso v javni mreži (niso financirani z javnimi sredstvi)

ORGANIZACIJA ZDRAVSTVENE DEJAVNOSTI

VSEBINA ZD NA PRIMARNI RAVNI

- splošna/družinska medicina, zdravstveno varstvo otrok in mladine ter žena (odkrivanje, zdravljenje in rehabilitacija bolnikov in poškodovancev),
- preventivno zdravstveno varstvo,
- zobozdravstvo (preventiva in kurativa ustnih in zobnih bolezni),
- patronažno delo in zdravljenje na domu,
- zdravstveno vzgojno delo ter krepitev zdravja,
- nujna medicinska pomoč,
- diagnostika, fizioterapija,
- lekarniška dejavnost

ORGANIZACIJA ZDRAVSTVENE DEJAVNOSTI

ZD NA SEKUNDARNI RAVNI

Sekundarna raven zdravstvene dejavnosti je tista, pri kateri je bil bolnik napoten na pregled k specialistu ali neposredno na zdravljenje v bolnišnico (slednje je redkejše)

- Specialistična ambulantna dejavnost
- Specialistična stacionarna dejavnost

ORGANIZACIJA ZDRAVSTVENE DEJAVNOSTI

ZD NA SEKUNDARNI RAVNI

Izvajalci:

- javni zdravstveni zavodi,
- zasebni zdravstveni zavodi in posamezniki, ki so v javni mreži (financirani z javnimi sredstvi),
- zasebni zdravstveni zavodi in posamezniki, ki niso v javni mreži (niso financirani z javnimi sredstvi).

ORGANIZACIJA ZDRAVSTVENE DEJAVNOSTI

ZD NA SEKUNDARNI RAVNI

Specialistična ambulantna dejavnost:

- poglobljena diagnostika,
- zdravljenje bolezni ali bolezenskih stanj ter
- izvajanje ambulantne rehabilitacije

ORGANIZACIJA ZDRAVSTVENE DEJAVNOSTI

ZD NA SEKUNDARNI RAVNI

Specialistična stacionarna dejavnost (splošne in specialne bolnišnice - 26):

- poglobljena diagnostika,
- zdravljenje in rehabilitacija bolezni,
- zdravstvena nega,
- nastanitev in prehrana.

ORGANIZACIJA ZDRAVSTVENE DEJAVNOSTI

ZD NA TERCIARNI RAVNI

Dejavnost klinik, kliničnih inštitutov ali oddelkov:

- Opravljanje najzahtevnejših zdravstvenih storitev na ambulantni ali bolnišnični način, ki jih zaradi strokovne, kadrovske, tehnološke in organizacijske zahtevnosti ni smotrno opravljati na nižjih ravneh,
- Znanstveno in raziskovalno delo,
- Izobraževanje in usposabljanje.